

UJVIDÉKI HIRLAP

POLITIKAI ES VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.
Előfizetés: egész évre 6 ft, félévre 3 ft, negyedévre 1.50 kr.
Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:
dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet tér 6-ik sz.
→ Kéziratok vissza nem küldetnek. ←
Hirdetések díjszabály szerint.

Felhívás az előfizetésre!

Az „Ujvidéki Hirlap“ III. évfolyamának II. negyede e hó végével jár, miért is kérjük tisztelt olvasóinkat, miszerint előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek.

A lap előfizetési ára:

Egész évre 6 frt
Félévre 3 „
Negyedévre 1 50

Ujvidék, június 29-én.

E század legkiválóbb társadalmi jelensége, hogy a szocialismus kérdése előtérbe jutott.

Százezrek lettek hivei a szocialismusknak, s nincs állam, nincs kormány és nincs fejedelem, a ki ma már be nem látja, hogy e kérdés megoldása elől kitérni többé nem lehet.

S bizonyos az is, hogy a megoldási tervezetek — mert a megoldás igazi módjára eddig még elvben sem jutottak — mindegyike bizonyos jóakaratu engedékenységet tanusit.

Mert az egyszer bizonyos, hogy addig míg a szociális kérdést olyannak tekintjük, mely annak problémájából áll, hogy miként lehessen a tőkének a fennforgó viszonyokból megérthető tulhatalmaskodása ellen a munkát megvédeni: a kérdés joggal követeli a racionális megoldást s minden művelt ember rokonszenvvel kíséri a munkának jogos védekezését.

Idáig mindennemű kísérlet meg lett téve, de persze csak mindig az egyik oldalról a munka részéről s így az eddigi kísérlet jellege nem egyéb mint az önszegély, illetve annak próbálkozása.

Próbálkoztak a tudományos kapacitálással, próbálkoztak a munka beszüntetésével, de mindig békésen a nélkül, hogy a társadalom fennálló rendjét megdönteni akarták volna.

Idáig sajnos, eredményre nem vezetett.

Természetes, hogy a százezernyi táborban azután az eszközök megválogatása tekintetében különböző nézetek és elvek kerültek elő.

A higgadtabbak, a meggondoltabbak s az intelligensebbek továbbra is a békés törvényes módon való megoldást sürgetik. Szerintök amíg a munka vé-

delme önszegély marad, addig az eredmény nem állhat be, de amint a védelmet az államhatalom is magáévá teszi, abban a pillanatban a védelem megkapta a kellő erőt és fegyvert s az eredmény nem maradhat el. Persze az államhatalom részéről csak addig és akkor lehet támogatást remélni, míg a harc jogos és törvényes marad.

A másik, a kisebb rész ez már hevesebb. Ők senkitől sem várnak semmit. Ők saját maguk erejéből vélik a győzelmet kivívhatni csak a kellő eszközökhöz kell — így szólnak ők — nyulni. A kellő eszközt pedig a töke megfélemlítésében keresik.

Ennek a nézetnek volt képviselője a szocialisták londoni congresszusa, amely azt tanácsolta a hiveknek, hogy szerezzenek ismerteket a romboló eszközök gyártásában, s a mely a dinamitot nyomta a munkások markába.

Igy kerültek ezek az anarkismus szörnyének karjai közé.

S így támadtak Ravachol, Vaillant, Henry, s így lett Carnot, a maga is teremtő munkás, egy léha péklegény orvtámadásának áldozata.

S ma az egész világ azon tanakodik, hogy miféle eszközökkel irtsák ki az anarkismust

Rémese-nél-rémesebb eszközöket s megtorlásokat javálnak. S bár a humanismus az eszközök felhasználásánál bizonyára elfordítaná arcát — nincs más mód — mégis meg kell tenni.

Tűzzel, vassal gyökerében ki kell e fekélyt irtani.

Mert fekély az az emberiség testén. S még ha czelja, a végcél legalább szentesített volna! De hát mit akarnak ők?

Hisz náluk már nem a munka védelme a cziel, mint a szocialismusknak, melynek ők fattyuhajtásai! Hisz ők most már nem azért terrorisálnak, hogy a munkát védjék, hanem ők egyszerűen ölnek, gyilkolnak, rombolnak, hogy a fennálló társadalmi rendet megdöntsék, megsemmisítsék, úgy a töke, — mint a munkaértékét, egyenest a jus fortis helyreállítására egyenest arra, hogy a munkátlanságnak, a rablásnak a mások vagyonának elvételéhez szerezzenek törvénytelen jogot.

A munka védelme jogos, méltányos. Ezt a szociális kérdést megoldani az emberiség érdeke. De az anarkismust kiirtani, ezt a szörnyszülöttet megse-

misíteni szintén az emberiség érdeke. S folyjon a vér ha kell. A fekélyes testrészt is ki kell vágni.

. y.

ROVÁS.

Jókai beszéli el e krónikás adomát. 1848-ban a kispipában egy asztalhoz került János mester egy gyanus külsejü idegennel. Olyan időket éltünk mikor nemcsak katonai, de még a kényszolgálatra is önkényt vállalkoztak a hazafiak.

János mester gyanuba vette az idegent s elhatározta, hogy azt leitatja s úgy kikémli. Mikor már a bor megoldotta az idegen nyelvét, János mester az alkotmányra koczintott, mire éljen Slimák mester volt az idegen válasza, magát éltetvén a Csaszlauból ide származott.

Aki nem az alkotmányt, hanem ezzel szemben Slimák mestert élteti az bizonyosan gyanus, s így Slimák mester 3 óra hűvösre került. Ez idő alatt aztán megtanulta a fogházban, hogy az alkotmányt kellett volna éltetnie.

A három hónap letelt s akkor már osztrák világ volt Pesten.

Amint Slimákot kieresztették az volt első szava, hogy hangosan kurjantotta: éljen a szabadság, éljenek a magyar katonák“.

Persze, hogy megint elfogták s újból elzárták vagy három óra, amikor midőn kieresztetett volna, akkor meg azért zárták ismét vissza, mert megint Windischgrätzet éltette holott akkor újból magyar világ volt Pesten.

Az „Ujvidék“ juttatja eszünkbe Slimák mester tragikomikus sorsát.

Mikor a nemzet örömtelten másról sem beszélt, mint a kormánynak fényes győzelméről, s a 172 szótöbbséget a nemzet bizalmi szavazatának mondották, — akkor az „Ujvidék“ mint kormánypárti organum nagy bölcsességgel hallgatott.

Persze, hogy indokolt volt ha megszólalt e miatt. — Mikor az ellenzéki főrendek győzelve folytán Wekerle demissionált ahelyett hogy kormánypárttal s a kormánypárt határozatával tartott és ő is azt kiáltotta volna: Wekerle nélkül nincs kormány — azt irta: hála istennek Wekerle helyett Héderváryt kaptuk.

Persze, hogy megint rászolgált a megszólásra.

Mikor azután a „Branik hirhedt cikket minden kommentár nélkül közölte, bizon mindenki el fogja ismerni, megint csak eléggé rászolgált a multkori cikünkre.

De hát mult vasárnap azután már közölte a kommentárt is — és ezzel csak okot adott a megszólásra.

Szegény Slimák mester.

Hát hogy is történt ez az utolsó dolog.

Mikor szegény Slimák mester a „Branik“ cikkével azt kiáltotta, hogy „üsd a zsidót“ — valamire arra a III—V. fertályba tetszhetett ugyan a dolog, de hát annál nagyobb visszahatást keltett az itt az I.—II. fertályban.

Lón pedig, hogy szigorú parancs melesztetett Slimák mesterhez s megmondattott neki, hogy az már még sem járja egy kormánypárti laptól, épen a kormány intencióival, a liberalismussal homlokellenes álláspontból izgatni egy felekezet ellen.

Slimák mester megígérte, hogy ezenul azt kiáltja, hogy éljen a zsidóság.

Ez a mult vasárnapon nagy elkészetten megjelent kommentár kommentárja.

Szegény Slimák! Most meg azt vetik szemére, hogy még is csak meghozta a kommentárt.

Hjah! Az igazi Slimák is keservesen tanulta meg, hogy Windischgrätzet nem volt szabad éltetni az alkotmányos időben, valamiként a magyar szabadságot sem Windischgrätz idejében.

Ez a története ennek a későn megjött kommentárnak.

De legalább elismerjük azt, hogy

nem annyira veszedelmes, mint inkább egy kicsit ügyetlen ez az ujvidéki Slimák mester.

Nyilatkozat.

Lelketlen pap cím alatt egy közlemény jelent meg e lap hasábjain, melyre nézve szükségesnek látom a következőkben nyilatkozni, úgymint: a) az ó-becsei kir. közjegyzőség 455/894. sz. a. k. hiteles okiratának igazolása szerint valótlán, mintha Berente Mátyás gyermekeinek elhunytá alkalmából egyáltalán plébániámon megjelent volna; — b) kézzel foghatólag valótlán tehát, hogy én őt kikergettem, vagy vele bármiképen szót is váltottam volna; c) valótlán, mintha én akár neki, akár feleségének, ki a halottat jelentette, azt mondtam volna, hogy fizetés nélkül el nem temetem, sőt ellenkezőleg 3 gyermekét szó nélkül és díjtalanul temettem el; — d) arczatlan hazugság, mintha én akár neki, akár feleségének azt a tanácsot adtam volna, hogy koldulják össze a temetési díjat; — e) végül valótlán, hogy pap nélkül temették el a kérdéses halottat, mert Bálint Gy. és Rác Ferencz kántor temették el a belvárosi temetőben, mit a szülők és jelen voltak egyaránt igazolnak.

Világos ezekből, hogy az egész közlemény aljas rágalom, szerzője pedig rosszakaratú rágalmozó, kivel szemben a sajtóbiróságnál keresek magamnak törvényes elégtételt. Addig is szolgáljon e nyilatkozatom a félrevezetett közönség tájékozására, míg a rosszakaratu

rágalmazót a sajtó bíróság előtt leleplezzük.

Ó-Becse, 1894. június hó 27-én.

Fonyó Pál s. k

455 ügy. sz. Másolat 50 kr. bélyeg eredetiről. Hiteles kiadvány. Közjegyzői okirat. Előttem Vissy Károly ó-becsei kir. közjegyző előtt alólirt helyen és időben megjelent Csányi Borbála férjezett Berente Mátyásné iparos ó-becsei lakosnő, kinek személyazonosságát az általam személyesen ismert Kis János és Gulyás Balázs községi szolgák, ó-becsei lakosok azonossági és ügyleti tanuk igazolták és megkeresett a következő nyilatkozatnak közjegyzői okiratba való felvételére. Nyilatkozat: Én Csányi Borbála férj. Berente Mátyásné ezenel hitesen igazolom és szükség esetén esküvel is megerősíteni kész vagyok a következőket. 1.) Valótlán, hogy „Francziska“ nevű leányom halálát, apja Berente Mátyás jelentette be a temetéskor, mert mindhárom gyermekem halálát én jelentettem be a plébánián. 2.) Valótlán az, hogy engem Fonyó Pál plébános kikergetett volna, a plébános úr nekem egyetlen szót sem szólott, én a káplánokkal végeztem. 3.) Valótlán az mintha a plébános úr azt mondtotta volna, hogy nem temeti el gyermekemet másként, mint a díj lefizetése mellett, ellenkezőleg mindhárom gyermekemet díj nélkül temette el. 4.) Valótlán, mintha a plébános úr azt a tanácsot adta volna, hogy kolduljam össze a temetési díjat; én a plébános úrral egyetlen szót sem váltottam ez ügyben. 5.) Végre valótlán, hogy pap nélkül temették volna el gyermekeimet, mert Bálint György segédlelkész úr szentelte be őket a temetőben. Miről ezen közjegyzői okirat felvételét, félnek a bevezetésben megemlített tanuk jelenlétében felolvastatván megmagyaráztatott, ki is azt, miután akaratjával mindenben megegyezőnek lenni kijelentette, elfogadta és saját kézjegyé-

Az Ujvidéki Hirlap tárczája

MENEKVÉS.

(LENAU.)

Ha gyermeket megbántanak,
Ijedten anyjához szalad,
Hogy ott a szoknya-ráncz megett
Találja fel a menhelyet.

Éltük során a lány szivek
Mindvégig ilyen gyermekek,
Ha sorsuk még olyan szelid
Nyögik a lét küzdelmeit.

Ha bajba jutnak, félnek ők,
Mindjobban, jobban reszketők,
Menekvést nem találnak ám —
A szemfedő megett csupán.

Maróthy János.

REGÉNY.

Regényt olvas a leányka,
Áhitattal, szenvedélylyel,
Dobog szive, hogyha hőse
Szembeszáll ezer veszélylyel.

Épen ott tart, hol a hősnék
Éltét ármány fenyegeti,

Megijed a bohó lányka:
Szörnyen fáj a szive neki.

Elveti a könyvet gyorsan,
Összeteszi kis kacsóit
És a hősnék életéért —
Könnyes szemmel imádkozik.

Maróthy János.

A NÓTA.

(REZERVISTA ÉLET.)

Irtá: BIBÓ LAJOS.

Hajnali négy óra volt, mikor az ezred marsadjuosztirungban már a kaszárnya udvarán állott s a generális végig lovagolva a sorok előtt, indulást vezényeltetett.

Rekedt dobpergés hangjai mellett vonultunk végig az alvó várososon, ki a mező poros országutjára, melynek oldalán terül el egy emlékezetes térség, a vérázott — Barcaság.

Az a föld, melynek porai közé a Gábor Áron hamvai vegyülnek.

A nap rózsás arczczal emelkedett fel a székely havasok mögül s bearanyozta sugáiraival a hegyi zuhatag habzó hullámain, melynek partjain menetelt az ezred-, a Székesszék ifjúsága, virága.

Minket, rezervistákat ugyan főhadnagy ur Svátupesek csak koloncznak, meg haszontalan tintanyalóknak nevezett és tartott, de azért

ha megunta hallgatni a dobpergést és a horniszt kürtölését, hozzánk fordult, hogy énekelünk valami jót, valami szépet.

— Csak takt, fiam, egy, kettő! — mondotta a jámbor csaslauer, a mivel azt akarta mondani, hogy ütemet tartsunk.

Danolni, énekelni minden katona szeret, de most különös kedvet éreztünk hozzá.

Az édes szülőföld felől csendes légáramlat verődött arczunkba, az emlékezetes kőkösi hid honvédelmeleke szinte mellettünk lenni látszott, oly szépen, oly magasztosan emelkedett ki a harmatos róna közepéből. És a szelek szárnyán mintha valami bugó, bánatos hangok jutottak volna hozzánk, keresztül a légen.

A következő pillanatban aztán megcsendült a nóta: „ . . . Esik eső karikára.“

Először csak lassudadva, halkán, egy-két rezervista ajkáról szállottak a hangok, majd viharszerűleg zúgott végig az egész ezreden s szünetek közben megszólalt rá a visszhang messziről, arató leányok ajkán.

A legénység szemében kigyuladt a tűz s nem panaszkodott senki, hogy nehéz a marsadjuosztirung.

Hanem a második versszak kezdeténél, mikor tisztán, érthetőleg kilehetett venni a Kossuth nevet, a generális hátra fordult, sebes vágatással rohant végig a sorok mellett s a mi századunk előtt, hol legerőteljesebben és legőszhangzatosabban szólott a híres

vel látta el, irni tudó tanuk pedig azt saját kezüleg aláírták. Kelt Ó-Becsén, 1894. évi június hó 23. napján. † Csányi Borbála férj. Berente Mátyásné néviró Kis János s. k. Gulyás Balázs s. k. Vissy Károly s. k. kir. közjegyző (P. H.) Hogy ezen Fonyó Pál részére kiállított hiteles kiadvány az általam f. évi 455 ügyszám alatt felvett, 50 kr. bélyeggel ellátott eredeti okirattal szóról szóra egyez, hitelesen bizonyított Ó-Becsén, 1894. évi június 23-ik napján. Díjjegyzék összesen 3 frt 30 kr. Vissy Károly kir. közjegyző s. k. (P. H.)

Az anarkhista elvek.

Most, hogy a lyoni véres merénylet az egész művelt világot iszonyatba és rémületbe ejtette, a közfigyelem ismét az anarkhisták szektája felé fordult. Mi hát tulajdonképen az anarkhizmus és kik azok, a kik a legrémültebb halálmegvetéssel rohannak bele vakon a halálba, hogy elveiknek és eszméiknek propagandát csináljanak?

Alig van társadalmi eszmény, a melyet apostolai oly nyomorult módon elárultak, meghamisítottak s képtelenné tettek volna, mint az anarkhizmus. Mi, a kik megszoktuk, hogy valamely anarkhista alatt nem vagyunk képesek mást mint emberi vadállatot elképzelni, talán szentségtörésnek tartjuk, ha saját magunk előtt be kell vallanunk, hogy az anarkhista elvek végeredményökben nem mások, mint a francia forradalmat megelőző bölcseszeknek az emberek egyenlőségéről hirdett tanai. Magok az anarkhisták előszeretettel hangoztatják ugyan irataikban és szónoklataikban, hogy az anarkhizmus olyan régi mint maga az emberiség s hogy az első elnyomott ember, aki a zsarnok igája alól szabadulni akart, egyszersmint az első anarkhista is volt, ez azonban ámitás, s csak arra való, hogy az

eszmék terjesztésénél hivatkozni lehessen arra, hogy az anarkhizmus megfelel az emberi természetnek, s hogy valamennyien anarkhisták vagyunk, csak hogy egyik nyiltan ki meri mondani, a másik gyáván eltagadja.

De legyen valaki ur, vagy szolga, milliomos vagy koldus, éreznie kell, hogy az akaratát nem hajthatja végre szabadon, mert gátolja a fennálló társadalmi rend, s mikor helyzetén javítani akar, hogy vágyait föltétlen szabadsággal kielégíthesse, akkor nem tesz mást, mint az az anarkhista, a ki bombát vet és gyilkol. Mert az anarkhista elvekben a merényletek nem foglaltatnak benne, csak eszköz a cél elérésére.

A mikor Bakunin Mihály herceg, az anarkhisták apja, 1845-ben huszonegyéves korában megszökött az orosz hadseregből, szociálfilozófiai értekezéseket irt a „Deutsche Jahrbücher“ című folyóiratban s az anarkhizmus — noha ő volt a megalapítója — nem az ő agyában született meg. A szociálizmus ekkor már nagy tért hódított Európában, hatalmas szervezetté alakult s 1864-ben létrejött a „munkások nemzetközi szövete.“ Ennek még Bakunin is tagja akart lenni. Ekkor még nem érezte, hogy a szociálizmus és az anarkhizmus ellentétes fogalom.

Az anarkhizmus és a szociálizmus csak 1876-ban a berni kongresszuson vált el egymástól, mikor az anarkhisták hirdetni kezdték, hogy az az egyenlőség, a mely után a szociálisták törekednek, nem elég, hanem le kell rontani az emberek között minden fönnálló különbséget, nem pedig úgy mint a szociálisták akarják, hogy csak gazdasági tekintetben tegyék az embereket egyenlökké. El kell törölni a magántulajdont, a szülői hatalmat, az államot, a hivatalokat, a rendőrséget, a törvényhozó testületet s az uralkodókat, mert ezek csak elősegítik, hogy egyik ember a másiknál hatalmasabb legyen.

Teljes, korlátlan szabadság, ez a cél, a mi után törekednek, ne legyen semmi, a mi az ember akaratának gátat vet, ne legyen semmi, a mi akaratunk teljesítésében akadályoz. Szentül meg vannak győződve, hogy ha a fennálló társadalmi rendet megváltoztatnák az ő elveik szerint, az volna a boldogság elérhetésének egyetlen módja.

„Minden mindenkié“ — mondja Krapotkin herceg, az anarkhisták apostola s mindenki vegyen el mindenből és mindenkitől annyit és olyan eszközökkel, a mennyit akar, és a milyen eszközök rendelkezésére állanak.

A szociálistáknak is a köztulajdon a vezéreszméjük, azzal a különbséggel, hogy a szociálista társadalomban mindenki arányosan osztozik a közvagyonban.

A legnagyobb különbség azonban a szociálizmus és az anarkhizmus közt abban áll, hogy míg a szociálista társadalomban az egyes ember teljesen alá lenne rendelve a társadalomnak, addig az anarkhista eszmék szerint berendezett társadalmi életben a társadalom semmi felsőbbbségi jogot az egyes fölött nem gyakorolhatna.

A szociális társadalomban az egyéni szabadság a minimumra redukáltatnék a közszabadság biztosítása érdekében, az anarkhista tanok szerint ép megfordítva, meg kellene szüntetni minden társadalmi szervezetet, hogy minél korlátlanabb lehessen az egyes ember szabadsága.

Mindenki úgy érvényesítse az akaratát, a hogy tudja, segélyére nem fog sietni senki, az erős hatalmasabb lesz, a gyenge elpusztul, de megvédeni nem fogja senki, mert nincs senkinek joga ahhoz, hogy bárkinek akaratát akadályt gördítsen.

Az anarkhistáknak nincs szervezetök, mert gyűlölnék minden szabályt, a mely akaratuknak ellentáll, nincs központi egyesületök, vezető választmányuk. Mindenki teszi azt, a mit

nóta, megállott és neki esett szegény Svatupcseknek.

Lehordta a földig.

A kardjával folytonosan az orra körül motoszkált s a szebbnél-szebb kaszányai titulusok ugyancsak kijártak a portopés bajtársnak.

Nagy, savószinű szeméit rajtuk is végig villantotta s azzal ismét az ezred élére vágatott.

Egyszerre csend lett s újra megszólalt a domb.

Mikor fáradtan, tikkadtan, öt órai nehéz masirozás után felértünk a predeáli havasok közé, büntetésből pihenőt sem adtak, rögtönösen hozzá kezdtünk a lögyakorlatokhoz, melyek csak alkonyatkor értek véget.

Akkor már ott párologtak a szakácsok edényei a mohos sziklatömbök hasadékaiban.

Leszereltünk s hozzá láttunk a menázsihoz, míg az ezred tisztikara lombos sátor alatt, teljes kényelemben fogott a vacsorának is beillő ebédhez.

A fáradt legénység némán hevert a gyeppen, csak az altisztek káromkodása és gorbosasága törte meg a havasok mély és ünnepélyes csendjét.

A tisztí sátor felől ekkor Svatupcsek főhadnagyot láttuk felénk közeledni, a mint rázta a kardját s teljes erejéből azon igyekezett, hogy komolyságot erőltessen az arcára.

— Rezervisták! — kiáltotta mordul fe-

lénk s intett, hogy menjünk közelebb. Lehetünk mintegy ötvenen, a kik oda gyűltünk.

— Hát tudja, magok, — szólott rossz magyarsággal, — énekelni muszáj genyerális urnak, de nem Kossuth és karikára. Érti? . . .

Helybehagytuk, hogy értjük és felállottunk a tisztí sátor mellett egy dombra, honnan nemsokára szét áradott a magyar népdal bubánatos dallama. A predeáli és színáji havasok csak úgy zengtek a fáradt bakák énekétől.

Imitt-amott a tisztá égen egy-egy csillag is kigyuladott, mikor lassu zümmögéssel, szöveg nélkül, az egyik fiu egy végtelenül szomorú nótát kezdett dudolni.

Fájón, keservvel bugtak a hangok végig a völgy ölén s a rezervisták azon vették észre magokat, hogy az ezred valamennyi tisztje köréjük csoportosult s énekelt velők.

Meghatotta, megindította a bánatos dallam a generálist is, a ki bort rendelve a rezervistáknak, elrendelte, hogy szöveggel énekeljék a nótát.

A fiuk elhallgattak.

A szigorú katonai fegyelem következményeitől tartva, némán állottak a dombon.

Na, fujni! — szólott idegesen az öreg ur s kivont kardjával kezdte verni az ütenyt.

És akkor mintegy varázsszóra, megcsendült a nóta, az az imaszerű fohász, mely egy nemzet szívéet dobogtatja meg: „Tavaszi elmult . . .“.

Valamennyi arcz mind kigyuladt, a szemek könybe borultak s a rezervisták látták, mikor egy cs. és kir. generális az utolsó, elenyésző hangoknál két könyecseppet morzsolt végig szemében.

A fekete-sárga armádia sirt a Kossuth-nótán. A hatás hosszú percekig tartott s csak későre fordult a rezervistákhoz az öreg, zordul kiabálva:

— Sie rebellen, mindig, immer csak a Kossuth! . . .

És kiadta a parancsot a hazaindulásra.

Csüggetegen, kimerülve bandukoltunk a dobok egyhangu pergése mellett az országúton, hanem úgy éjfél tájon, mikor a megszentelt barczasági rónán elvonultunk, úgy tetszett, mintha az elesett hős honvédek sirja felett emelkedő oszlop egy fejjel magasabbra nőtt volna . . .

jónak lát. S így téves az a nézet, hogy azért, mert a legutóbbi merényleteknél bizonyos tervszerűség volt, ezeket egy kéz intézte volna. Ez ellenkeznék az elveikkel.

Különben az anarkhisták kezdetben csak békés eszközökkel akarták eszményeiket megvalósítani. Csak 1881-ben mondta ki a Londonban tartott kongresszus, hogy forradalmi merényletekre is szükség van s ajánlotta, hogy az anarkhisták képezzék ki magukat vegyészeknek, s foglalkozzanak robbanó szerek gyártásával. Ugy, hogy ma már az anarkhista lapokban külön rovat van a robbanó anyagok készítési módjának leírására,

Ujdonságok.

(Leányiskola évváró ünnepély.) Az ujvidéki áll. polgári leányiskola által június 16-án rendezett évváró ünnepély kiváló erkölcsi sikerén felül anyagilag is szépen jövedelmezett a kifizetett jótékony czélokra, a mennyiben az ünnepély összes jövedelme 468 frt 30 krt tett ki, nevezetesen befolyt: 272 drb személyjegy után 272 frt, 112 tanulójegy után 33 frt 60 kr, a már kimutatott felülfizetésekből pedig 162 frt. 70 kr. Azon körülmény azonban, hogy a beállt rossz időjárás miatt a hangversenyt a polgári lövöld helyisége helyett az Erzsébet szállóban kellett megtartani, jelentékenyen megszorította a kiadásokat, melyek ez alkalommal 166 frt 13 krra emelkedtek, s így tiszta jövedelem gyanánt 302 frt 17 kr maradt, melyből jótékony czélra azonnal kiosztott 55 frt. Czírfusz alapra átadott 100 frt, a fennmaradt 147 frt 17 kr. pedig csatoltatott az iskola-segélyalap tőkéjéhez, mely ezen összeggel már 1450 frtra szaporodott fel. — Midőn ezen elszámolást az intézet igazgatósága a nyilvánosság elé hozza egyúttal kedves kötelességet is teljesít azzal, hogy az ünnepélyen megjelent díszes közönségnek, a jótékony czélra adakozóknak, némiképpen a hangverseny rendezése közül közreműködő tanító karnak és növendékeknek köszönetet mond azon lelkes buzgalomért, melyvel az intézet céljait előmozdítani segítették; köszönetet mond végül t. Ipolyi Ernő tanító urnak saját zongorája használatának szíves felajánlásáért, valamint Szukop Rezső urnak a szállótermének a rendesnél kisebb árban történt átengedéseért.

(Virágkorzó.) Amint már előbb röviden jeleztük az „ujvidéki kerékpár-egyesület“ folyó évi július hó 7-én d. u. 6 órakor kerékpáros virágkorzót, este 7 órakor pedig a „polgári lövöldben“ kerékpár-ünnepélyt rendezéskor táncmulatsággal egybekötve. — Ez ünnepélyre kerékpárosaink erősen készülődnek. Az elnökség tudatja egyúttal, hogy kik meghívót tévedésből nem kaptak volna s arra igényt tartanak szíveskedjenek az elnökséghez fordulni. Músor: kerékpáros virágkorzó. Harmadik egyesületi tag és a csatlakozó kerékpáros vendégek díszesen felvirágozott kerékpáron délután 6 órakor a város utcáin ünnepi felvonulást tartanak. (A virágdíszek nagyjából Szekulesz Ede budapesti művirággyárában készültek.) A menet indul a baloldali sétaterről s vonul a „Központ“ szállóig és vissza a Duna-utcáig; innen aztán véglegesen kivonul a „Polgári lövöldbe“. Itt következik este 7 órakor a kerékpár-ünnepély. 1. Díjkiosztás a június hó 24-én megtartott országuti rekord-verseny győztesei között. 2. Cavalcád kerékpározás, az egyesület 8 tagja által. 3. Mutatványok kerékpáron: előadja Kanyó Jenő egyl. titkár és Kleesz Ferencz urak. 4. Csiga-verseny: az egyesület több tagja által. 5. Műkerékpározás: magas gépen és pedespeden, előadja: Fichtl Károly ur, a „Pécsi Kerékpár-Egylet“ tagja. 6. Tréfás kerékpározás: rendezi Zorkóczy Lajos egyl. elnök. a) a biciklizés multját bemutatja: Krizsán Paló kiszácsi lakos saját alkotású fa-velocipédjén. b) a bicyclizés jelene, bemutatja az egyesület több tagja. c) a kerékpározás jövője: lakodalmi me-

net, katonásdi, tűzoltás, utcai jelenetek stb. előadják az egyl. tagok. — Táncz melyhez a zenét a 29-ik gy. ezred zenekara és Vágner-czigányzenekara szolgáltatja.

(Kerékpárverseny.) Az „Ujvidéki Kerékpár-Egyesület“ 1894. évi június hó 24-én (vasárnap) d. u. 5 órakor tagjai közt házi országuti rekord-versenyt rendezett. — Versenyzési feltételek voltak: 1. A versenyzők Futtkáról d. u. pont 5 órakor 5—5 percnyi időközben indíttatnak. Tét 2 korona. bánat 2 korona. 2. Az ut hossza 10 klm., melyet az I. csoportban jelentkezett (gyakorlottabb kerékpárosok) 20 perc alatt, a II. csoportban versenyzők (kevésbé gyakorlottak) 25 perc alatt vagy azon belül tartoznak megtenni, különben a díjak nem adatnak ki. Cél: a futtakai sorompó (polgári lövöld). Ugy az I. mint a II. csoportban győztesek díjai: az 1-nek egy nagyobb, a 2-iknek egy kisebb ezüst, s a 3-iknak egy bronz-érem. Ha négy versenyzőnél kevesebben indulnak, a nagy ezüstérem nem adatik ki. 2. Nevezési határidő 1894. évi június hó 23-án esti 10 óra a klubhelyiségben. 4. Csak is egyleti tagok versenyezhetnek sportszerű öltözetben. 5. A záridőn túl érkező s a szabálytalan nevezések figyelembe nem vétetnek. 6. A versenybíróóság határozata ellen fellebbezésnek helye nincsen. — A gyakorlottabb kerekezők közül leggyorsabban beért: 1. Zsivánovics Ignác 15 p. 55 mp. alatt. 2. Geiszler Károly 16 p. 17 mp. alatt. 3. Lovrekovics Ferencz 17 p. 36 mp. alatt. 4. Lövinger Dezső 18 p. 16 mp. alatt. 5. Haller Arthur (cushiongepen) 18 p. 19 mp. alatt. — A kezdők közül: 1. Kunszt Gusztáv (Kamenicza) 15 p. 3 mp. alatt. 2. Metzinger Lajos 16 p. 20 mp. alatt. 3. Dr. Belohorszky János 24 p. 15 mp. alatt. Nagy ezüstéremet nyert Zsivánovics Ignác, kis ezüstéremet Geiszler Károly és Kunszt Gusztáv, bronzéremet Lovrekovics Ferencz és Metzinger Lajos. Stefanovics Sándor gépe eltört s nem versenyezhetett s így a kezdők csoportjánál a nagy ezüstérem kiosztható nem volt. Az érmek a július 7-iki kerékpár-ünnepélyen lesznek kiosztva. — A 10-5 km-területi ut vágásos és 3 km-területen frissen kavicsosított volt s így az elért szép eredményre kerékpárosaink büszkék lehetnek. — A versenyt nagy közönség nézte.

(A polg. lövöldéből.) A vasárnap tartott rendes czéllövészetnél 840 lövést tettek. Díjat nyertek: 1. Geiger József (szeg). 2. Pulizák József (négyes). 3. Zanbauer Agoston (négyes). 4. Jäger József (négyes). 5. Eckert János (négyes). Legtöbb lövegységért: 1. Eckert János. 2. Geiger József. Ugyancsak vasárnap este Kielhauser Pál gráci vendég és Jäger József es. és kir. kapitány egyleti tag (Temesvárról) tiszteletére gyertyalövészet volt, amely alkalommal 440 lövést tettek. Díjat nyertek: 1. Jäger József (négyes). 2. Nemes Sándor dr. (hármás). 3. Eckert János (hármás). 4. Zanbauer Agoston (hármás). 5. Rapp Jakab (hármás). Legtöbb lövegységért: 1. Jäger József. 2. Geiger József. Július hó 1-én, 8. 15. 22. és 29-én 150 lépésről tartatik a lövészet.

(Épül a város.) A róm. kath. plebánia templom gyorsan közeleg teljes kiépüléséhez. A rendkívüli díszes s 70 méter magasra tervezett torony néhány nap mulva már tetőszintéig felépül. A városház épület is teljes befejezéshez közelg. Jövő hétre a külső vakolat munkát befejezik.

(A felesége gyilkosa.) To o'yáról írják Sikár József, ki csak nemrégiben ült ki hét esztendő Illván, vadházasságban élt egy Babi Vera nevű fiatal asszonnyal. Az otromba ember azonban oly rosszul bánt feleségével, hogy a szegény asszony végre kénytelen volt megszökni hazulról. Sikár eleinte azt hitte, hogy az asszony csak tréfát liz vele, de mikor látta, hogy felesége még délre sem jött haza az ebédet megfőzni, annyira dühbe jött, hogy baltával ment a Babi Vera után. Mikor aztán megtalálta, agyba-főbe verte a szegény teremést, ki azóta már valószínűleg meghalt. Sikárt a csendőrség nyomban elfogta. Megjegyzendő, hogy a gyilkos 22 esztendő fia, szintén bór-

tőnben ül, mert a mult évben a vásáron agyon-szurt egy embert.

(Az első polgári házasság.) Ó-Becséről írják; Csinos farsangi tréfa tanui voltak mult héten, kik Mr. boltja előtt szoktuk megbeszélni a nap eseményeit. Ugyanis egy vig társaság élénken parodizálta az előtte való nap megszavazott polgári házasságot. A menetet egy czilinderes markirozott arcú, nagy orrú, göndör, tincses, hosszú szakálú zsidónak öltözött parasztleány nyitotta meg, karján vezetve koszorús rögtönzött szerb leány menyasszonyát. Utána haladt a szemenszedett utcai kíséret egy rossz hegedűvel utczán föl és le a lakodalmások kedélyességével, éltetve a polgári házasságot felszólítva mindenkit, hogy menjen velük esküdni a bíróhoz.

(Felmentve.) Odry Andor szántovai községi jegyzőt a szabadkai kir. törvényszék az 1892-ik évben történt vadászati szerencsétlenség alkalmával elkövetett s gondatlanságból okozott emberölés és súlyos testi sértés vádjától felmentette.

(A papucshősök egyesülete.) Sok mindenféle egyesületek alakultak már, a papucshősök egylete azonban mégis ritkítja párját. E hirnevű egyesület két év előtt alakult Bostonban és már 5671 tagja van. Az egyesület tagja lehet minden nős és nőtlen férfi, ha beigazolja, hogy felesége vagy kedvese hatalma alatt áll. — Ha egy boldog házasságot élő tag betudja bizonyítani, hogy felesége megkarmolta, 2 dollár kárpótlást kap az egyesülettől, ha fejét betöri, 3 dollárt kap, ha pedig élete szebbik fele agyonüti a papucskormány alatt lévő férjét, örökösai 50 dollárt kapnak. A nőtlen férfiak már nagyobb díjazásban részesülnek; mert, ha egy nőtlen férfivel szemben kedvese hasonló kedveskedéseket követ el, 50 százalékkal többet kap. A napokban beállított egy tag, arczán egy mély karczóval, de mivel tanukkal nem tudta beigazolni azt, hogy tényleg a felesége karmolta meg, beidéztek a feleségét is. A házas feleket szembesítették és midőn az elnök a csinos asszonykákhoz az a kérdést intézte, hogy ő karmolta-e meg a férjét? Az asszonyka féktelen lármába tört ki, nekirentott birkatürelmű férjének és úgy összekarmolta, hogy ábrázata egy törött paradicsomalmához hasonlított. Az elnök ezt látva, annyira megremült, hogy a tagokat egy rendkívüli gyűlésre hívta össze, melyen a szerencsétlen férjét azzal az indoklással zárták ki az egyesületből, hogy: a kinek ilyen furia felesége van, az rövid idő alatt kifosztaná az egyesület pénztárát.

(A fonográf mint tanu.) Londonban egy per tárgyalása alkalmával igen különös szerepet játszott a fonográf Egy bérházban, a melyben egy gyár is volt, a lakók panaszt emeltek a bíróságnál a gyárból eredő láрма miatt. A tárgyaláson megjelent gyári személyzet tulajadta a panaszos lakók számát és annyira bonyolultta tették az ügyet, hogy a bíró kénytelen volt a panaszosokat elutasítani, mert ítéletet nem hozhatott. A folytonosan ismétlődő panaszok után vegre is a vizsgálobíró megbízott egy Thompson nevű mérnököt, hogy helyezzen el a ház különböző részeiben egy-egy fonográfot, de arról a peres feleknek tudomása ne legyen. Ez sikerült is, mert a legközelebbi tárgyalásnál a gyári személyzet ismét úgy vallott, hogy a bíró nem tudott eligazodni; ekkor azonban Thompson megnyitotta a fonográfot s ez a házban uralkodó nagy lármát a bíró előtt híven ismételte. A gyári személyzetből egyesek saját hangjukat felismerve, azt hitték, hogy maga az ördög vall el nekik, és nem tagadtak többé semmit. E sikerült csellogásnak a panaszos lakók annyira megörültek, hogy panaszuktól elállottak, de oly feltétellel, hogy a láрма egyszer s mindenkorra megszűnjék; a gyári személyzet pedig a birságtól való félelmében örömet beleegyezett a lakók feltételeibe.

(A halak beszélnek.) A közmondás eddig azt tartotta, hogy „néma mint a hal“, de ugylátszik, hogy az élelmes angolok, a kik már azt is kisűjtötték, hogy a majmok hort gyártanak és a szüret alalmával csapatosan

lerészednek, — most azt állítják, hogy a halak, de főképen a pisztrángok is beszélnek! E legújabb csodát egy szenvedélyes angol halász fedezte fel s ezt következőképen írja le: Ha a halászhorogra legyet teszünk és azt lebecsátjuk egy pisztrángokkal bővelkedő tóba, a pisztrángok egymással vetekedve megrohanják a csalétket és csakhamar horogra is kerül valamelyik. A második lebecsátásnál már nem török úgy magukat a légy után, a harmadik lebecsátásnál pedig már alig jelentkeznek egykettő, és végre, ha egy horogra került pisztrángot visszabocsátunk a vízbe, a többi pisztráng körül fogja a menekültet fejüket összedugják és együtt menekülnek. Hiába bocsátjuk le azután a horgot, nem kerül arra többé pisztráng. Ebből kifolyólag a buzgó halász így okoskodik: A pisztrángok kell, hogy valami nyelvet beszéljenek egymás között, a melyen tapasztalataikat egymásnak elmondják, mert csakis így magyarázható meg a horgászat helyszínéről való tömeges menekülésük.

(Szenzáció betörés.) Folyé hó 26-án déli 12—1/2 óra között eddig még ismeretlen tettes hatott be Káhu H. órás és ékszerüzletébe Zomborban és onnan a következő tárgyakat tulajdonította el:

1 nagy peccsétgyűrű két köves, oldalt levdíszszel 6—7 gr.

1 almatyűrű lapos 8—9 gr.

1 fehérkőves gyűrű 5—6

2 drb korálgyűrű 6—7 gr.

1 türkisz 4—5 gr.

4 drb lapos jegygyűrű

4 drb félgömb jegygyűrű

2 gyémánt gyűrű egy köves

23 drb különféle gyűrű almatin és egyéb kövekkel kirakva; összesen 41 drb gyűrű

1 arany Sw. A. R. férfi zsebóra

3 drb Sw. A. R. Tulla férfi zsebóra

2 drb Orania Sw. A. R. férfi zsebóra

4 drb detto A. Sw. férfi zsebóra

3 drb Sw. cl.

1 ezüst nyitott női zsebóra

1 Sw. cl. női zsebóra

1 fekete aczél női zsebóra

2 arany karperecz sima

1 ezüst varró eszköz,

összes érték körülbelül 500—600 ft.

Felkéretne tehát a t. zálogházak és a n. é. közönség hogy alkalomadtán a zombori rendőrkapitányságot vagy a fenti czégot értesítsék.

Törvénykezés.

LOPÁSBAN UTAZÓK.

Mint a vigéczek áruban, úgy utazgattak Gombos Erzsébet és Vimróczy Sándor a lopásban.

Gombos Erzsébet 33 éves zentai illetőségű cselédleány, ki már 7 ízben volt lopás miatt büntetve s Mária Nostrát is megjárta vagy háromszor, a mult év őszén összeadta magát Vimróczy Sándor bajai illetőségű 32 éves, nejétől elváltan élő csavargó ácslegénnyel s valóságos tolvajsövetkezetet alakítottak.

Lopásaikat majdnem mindet, mint a szerint követték el s bebarangolták fél Magyarországot.

Rendesen kisebb helységek fogadóit választották színtérül, ahová rendszeren esteli órákban érkeztek meg, s ott közös erővel és közös jó étvágygyal nagy lakomát csaptak, néha-néha huzattak is cigánynyal. Az elköltött ételt, italt gavallérosan kifizették, mert — úgy adták elő a dolgot — kora reggel tovább akarnak indulni.

Kisebb falusi vendéglőkben persze a hálszobában tartják a fogadósok a saját holmikaikat is. Erre volt tervük a jó madaraknak fektetve. Reggelre ugyanis a szekrényeket mindig kiürítették s észrevétlenül távoztak, a magukkal vitt holmikat pedig a legközelebbi

helyen eladták vagy elzalogosították, hogy újból legyen pénzüik más helyen gavalléroskodni, míg azután Feketehegyen a csendőrök elcsípték őket.

Nyolczszoros betöréses lopás miatt állottak e hó 28-án az ujvidéki kir. törvényszék előtt, melynek tanácsa Khünel bíró elnöklete alatt Vajkó s Haupt bírálból alakult. Jegyző Szerdahelyi aljegyző volt. A közvédat dr. Magyar János, a védelmet dr. Szabó Lajos és dr. Nemes Sándor ügyvédek képviselték.

A végtárgyalás meglepő fordulatot vett.

Mert míg a vizsgálat során vádlottak azon szabadon tett beismerést tettek, hogy a lopások legtöbb esetében a tettes Gombos Erzsébet volt s Vimróczy jobbara csak bűnszegedezett, addig a végtárgyaláson Vimróczy valóságos cavalleria betyariával, minden cselekményt magára vett s úgy adta elő a történeteket, hogy Gombos, Holló, Kocsis, Boros, Vimróczy Erzsébet (csak ennyi álnevet viselt) teljesen ártatlan s még csak arról sem birt tudomással, hogy ő Vimróczy lopott volna. Persze Gombos Erzsébet szintén eléggé kitanult volt így vallani.

A kir. törvényszék azonban mindkettőt tettesként bünszegedezett ki s ezért Gombos Erzsébetet 5 évi, Vimróczy Sándort 4 évi fegyházra ítélte.

Ugy a vádhatóság mint vádlottak, valamint a védők is felebbezték.

Apróságok.

Az már más. — Kisasszony, szabad önt elkísérnem? — Hová? Haza. — Szemtelen. — Tehát . . . ebédelni? — Az már más . . . gyerünk.

Nem is olyan vén. Egy társaságban X.-néről folyik a beszéd, a kiről tudvalevő, hogy meglehetősen előhaladott kora ellenére még mindig fiatal menyecske színében szeretne feltűnni.

— De hiszen még elég fiatal, jegyzi meg egy ur, a ki a szóban forgó hölgyet szeretné megvédelmezni.

— Az igaz, viszonzozza egy másik, még elég fiatal volna például nyugalmazott tábornoknak.

Az okos fiu. Apa: Hogy tudtál te ezen az óriási tömegben keresztülvergődni? — Fiu: Egy kéményseprőnek öt krajczárt adtam az ment előttem.

Utasítás. Vendéglősné (a festő műtermében.) A legfinomabb olajat tessék az arczképemhez venni; nem bánom, ha drágább lesz is az arczkép ezzel.

Éles szem. Két asszony beszélget egymással. A-né. Látod, a kis Berta, pompás feleség volna a bátyád számára. Csinos, fiatal, házias nevelésű, takarékos, jó szive van s még csak 19 éves . . . B.-né (közbevág.) Szóval — nincs semmi vagyona!

A „Betyár kendőjét” adták.

Egy vidékről fölkerült atyafi nagy kényelemmel terpeszkedik széjjel egy első emeleti erkélyszékben. Látván, hogy szomszédja szinlapot vesz, ő is megereszt egy fehér piczulát.

Forgatja, egyre forgatja, de csak nem látja sehohly „Betyár kendője” szereplőit.

Odahívja a szolgát.

— Hiszen kérem ezen a szinlapon „Királyfogás” van, most meg a betyár kendőjét adják?

— Hja kérem — felel a szolga — maival már nem szolgálhatok, meg aztán úgy is ugyanazok játszanak ebben is, meg abban is.

És az atyafi belenyugodott a magyarázatba, nézvén a „Betyár kendője” szereplőit a „Királyfogás” szinlapjából.

Káplár (az ujonczhoz): Mondd csak bundás, mi különbség van köztem és a főhadnagy között?

Ujoncz: Az arany csillag.

Káplár: Szamar! Az, hogy a főhadnagy a nagyságos kisasszonynak és én csak a szobacziékus kisasszonynak udvarolok.

Káplár: Mond meg hát, mi különbség van köztem és az ezredes között?

Ujoncz: (Ijedten bámul.)

Káplár: Ostoba! — az, hogy én 5 napig szivok egy virginiát, az ezredes pedig minden nap ötöt. Kerdeich!

Vendég (a koresmároshoz, miután egy kortyot nyelt a sörből.) Teringettét! Olyan hideg ez a sör, mintha egy jegesmedvét főztek volna benne.

Irodalom.

Uj zeneművek Hubay Károly „Magyar hazánk dalgyöngyei”-ben ismét egy jelenleg az egész országban elterjedt magyar népdal adott ki cigányosan be téve Bodó Alajostól, melynek czime és szövege:

Csillagom az égen. . . .
Csak hogy most már az se szeret.
Több örömet nékem.
Pedig még ő a hivem volt,
S dobogó keblemre hajolt
Mennyi örömem volt abban
A szép ragyogó csillagban.

Egymást hiven átöelve
Nézegettünk rája
Szép reménnyel biztatgatott
Rezgő fény sugára
A lugasban andalogva
Szerelemről sugva — bugva
Boldog mámoros kedélylyel
Rajt merengtünk minden éjjel.

De mióta hűtellen lett
S elhagyott az álnok
Más csábító hitegető
Szép szavára állott
Az a csillag hijába ragyog:
Vigasztalan árva vagyok
Mert az eszembe juttatja
Ki szivemet cserbe hagyta

Megjelent a „Harmonia” zenemű és zongorakereskedésben Budapest Váci utca 9. Ezen jó hírű szép dalgyűjtemény rövid idő alatt az 5-ik számot érte el és méltán a legelső helyet foglalja el a magyar népdal gyűjtemények között ottlegnépszerűbb és legelterjedtebb népdalok jelennek meg benne és azon kívül a leghíresebb zeneszerzőktől mint: Sányi Hubay Szentirmay Erkel, Bokor, Serly, Bodortól eredeti dalokat hoz. Ara egy számnak 1 korona.

Wekerle nóták czim alatt Dankó Pista a szegedi jeles dalszerző négy sikerült eredeti magyar dalt ajánlott Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök úr Ó Nagyméltóságának, ki is ez ajánlást elfogadta. Ezen körülmény bizonyítéka annak, hogy a dalok sikerültek és fülbe-mászók, de saját meggyőződésünkből is ajánljuk ezen kitünő zeneművet közönségünk figyelmébe.

A díszesen kiállított és Wekerle arczképével ellátott Piéce Valetin Károly fia zene-műkereskedésében Pécsen jelent meg. Ara 1 frt.

Közgazdaság.

A jaquez-szőlő szaporítása. A jaquez-szőlő a délnek fekvő száraz, köves talajban a hol a költséges ojtványokkal való telepítés,

kétes: egész kincset képez, mert vele a paragon heverő sziklahegyoldalok értékesíthetők.

Ezen jó s alkalmas tulajdonát kezdik beösméri s azért a jaquez-szőlő tenyésztése kezd tért hódítani. Csak az látszik bajnak, hogy ezen faj felette nehezen ered s hajt gyökeret, s ezért teszi a telepítést költségessé.

Pedig ezen könnyen lehet segíteni úgy, ha a jaquezt nem vesszöröl de magról neveljük.

A szőlőfának magróli nevelése kevés költséggel jár s igen-igen kifizeti magát.

Szüretkor, midőn a jaquez szőlőszemeket szét tapossuk, a levét a törkölyre reá öntjük s a törköly felkavarása után a mag a lé tejére száll fel, a honnét egész egyszerűen leszendendő s a kád felett sortábla rakandó, hogy a must róla lecsurogjon.

Ha lecsurgott, anélkül, hogy megmosnánk, kiterítjük s legalább 3—4 hétig így kiterítve hagyjuk, naponként megforgatjuk s ha jól kiszáradt, vékony de likacsos zsákba öntjük s azután szellős helyre felakasztjuk, hol is addig hagyjuk, míg a vetést nem eszközöljük.

A vetést eszközölhetjük a szabadban, melegházban, avagy szabadban levő melegágyakban, mint más egyéb palántákat szoktak keltetni.

A szabadban oly földet választunk, mely kissé meszes és vörös s azt jó mélyen felkapáljuk, azután november hó elejétől közepéig zsinór mellett kis zsilibekbe mint a hagyományt elvetjük. A sor távolság 30—40 cméter legyen, hogy közte a munka alatt járni s a földet művelni lehessen.

Az így elvetett mag télen át megpuhul, és tavaszra kikelt, a honnét azután ha sürri akolába rakandó vagy kiritkítva ott helyben nevelendő, míg végre az erősebb példányok őszszel vagy tavasszal állandó helyükre elültetendők.

A melegházban a magot február hó elején kell kis ládákba elvetni, hol kikelt, s május elején iskolába rakható.

Melegágyakba február végén vagy márczius hó elején vetendő el: a hol kikelt, s kikelés után iskolába szétültetendő.

Az év őszén vagy tavasszal az erősebb csemeték állandó helyükre kiültetendő. Az így kiültetett csemete azután gyökereit minden irányban szétbocsátja, s jobban beáll, mint az ültetett vessző.

Téves azon felfogás, hogy az így magról kelt szőlő nem tartja meg tulajdonságait, sőt javul, mert a virágzás alkalmával a méhek a nemesítésre nagy szolgálatot tesznek, a menyinyiben a közel lévő nemes szőlők virágorait is felszedve, a jaquez szőlővirárgjára is reá viszik.

Azon ajánlás, hogy a szőlőmag higitott sósavba vagy más valamibe áztattassék, nem helyes; nincs arra semmi szükség. A földolog az, hogy a mag érett szőlőszemből szedessék, s jól átszáradjon

Kiadó laptulajdonos:

dr. Nemes Sándor.

Idegenek névjegyzéke.

Grand Hôtel Mayer.

Resch József huszárszázados Ruma.
Mezey Zsigmond felügyelő Budapest.
Mendl Emil mérnök Budapest.
Borofski Kornél jegyző Pivnicza.
Wukadimovics Tivadar lelkész Zimony.
Wukadimovics Vilmos tanító Zimony.
Eule Dániel mérnök Budapest.
Hammel Adolf tanító Torzsa.
Bartalfy József ellenőr Budapest.
Jardek Lajos felügyelő
Hening Gyula őrnagy
Klein Dezső mérnök
Umbay József felügyelő
Grünbach Lipót gyáros Páris.
Wildner Károly kereskedő Bécs.
Fürst Ignác kereskedő Budapest.
Ádám Dávid kereskedő Almás.
Neuman Adolf kereskedő Bécs.
Frank Károly kereskedő
Heller Herman kereskedő Budapest.
Urány Miksa kereskedő
Fürst Lajos kereskedő Bécs.

Neuman Félix kereskedő
Fleisman Oszkár kereskedő Budapest.
Szeifman Zsiga kereskedő Szeged.
Goldfinger Manó kereskedő Budapest.
Weisz Hugó kereskedő Budapest.
Hecht Manó kereskedő
Koncz Soma kereskedő Bécs.
Perlstein Soma kereskedő Bécs.
Damaszk József kereskedő
Deutsch Ignác kereskedő
Gezevald Fülöp kereskedő Meran.
Roszner Ede kereskedő Bécs.
Stanojevics Illés kereskedő Jakotin.
Radenkovics Milán kereskedő Jakotin.
Wolf Sándor kereskedő Zombor.
Schwarz Gyula kereskedő Budapest.
Bial Ignác kereskedő Bécs.
Koch Soma kereskedő
Ribner Miksa kereskedő Budapest.
Konrad Ágoston kereskedő
Gabos Adolf kereskedő
Herczog Ignác kereskedő
Bachfeld Miksa kereskedő
Milech Lipót kereskedő Triest.
Leibesdorfer Henrik kereskedő Bécs.
Kurg Dávid kereskedő Szeged.
Pressburger Adolf kereskedő Bécs.
Guttman Fülöp kereskedő Budapest.
Székely József kereskedő
Reich Jakab kereskedő Zágráb.

Erzsébet szálloda:

Báró Bibra Frigyes ezredes Zombor.
Zákó István ügyvéd Zombor.
Vukicsévics Péter tanácsnok Zombor.
Dénes Zsigmond mérnök Budapest.
Jovanovics Milán hivatalnok Zombor.
Popovics Jenő ügyvéd N.-Beeskerek.
Lucsics Koszta lelkész Mitrovicz.
Walah János mérnök Budapest.
Reisenbacher Miksa technikus Theben.
Lindhof János alispán N.-Beeskerek.
Krusmecz Henrik földbirtokos Cserevenka.
Dunay Ferencz igazgató Budapest.
Jardek Lajos felügyelő Budapest.
Floh János hivatalnok
Kegl István ügyvéd
Stankovics István földbirtokos Siklós.
Pichler Nándor kereskedő Budapest.
Hama Antal építő Verbász.
Lövy József kereskedő Budapest.
Schlesinger József kereskedő Budapest.
Silberstein Mór kereskedő Bécs.
Nathan Hugó kereskedő Berlin.
Feith Ferencz kereskedő Budapest.
Löwinger Jakab kereskedő Budapest.
Antonovics György kereskedő Ó-Moldon.
Kielhauser Péter kereskedő Grác.
Antonovics Lázár vendéglős Belgrád.
Szemes Mór kereskedő Budapesest.
Stojcsics Genő kereskedő Ruma.
Weigl Gyula kereskedő Pancsova.
Eisler Zsigmond kereskedő Budapest.
Rodant Jenő kereskedő Budafok.
Öszterreicher Béla kereskedő Zágráb.
Mezskó Károly kereskedő Pilsen.
Födert Antal kereskedő Bécs.
Schosman József kereskedő Barmen.
Jónás Vilmos kereskedő Budapest.
Sonnenfeld Dávid kereskedő Budapest.
Kandria Eugén kereskedő Lipese.
Kiss Katalin háztartónő Szabadka.
Lövy József kereskedő Budapest.
Kremmer Jakab kereskedő
Tihy József pék Arad
Kielhauser Péter kereskedő Grác.
Jelinek Adolf kereskedő Bécs.

Központi szálloda:

Bakonyi Károly tábornok Szeged.
Báró Vécsey György udvarmester Budapest.
Pakor Kálmán altábornagy Szeged.
Szentpály Gábor főhadnagy Szeged.
Bábolnay Lajos ezredes Szabadka.
Surányi Ferencz ezredes Budapest.
Kiss Zsigmond őrnagy Szeged.
Matyasovszky Mátyás százados Szeged.
Kühler Adolf kereskedő Bécs.
Löbl Samu kereskedő Bécs.
Renger Lajos utazó Budapest.
Kohn László utazó Budapest.

Fábryszálloda:

Gróf Leninger Ármin kir. biztos Titel.
Suzics Mladen földbirtokos Titel.
Czenkovics Albert hivatalnok Zágráb.
Fürst Antal utazó Budapest.
Popovics Sándor kereskedő Opár.
Marics Ágoston hivatalnok Vukovár.

Berger szálloda:

Kohant Antal kereskedő Szemondria.
Zigler Adolf utazó Szemondria.

Fehér hajó szálloda:

Schveiger Mór hivatalnok Csurogh.
Bicsaksics Uzér kereskedő Szerajevo.
Goldberger Adolf kereskedő Bécs.
Gizelkovics Temő kereskedő Belgrád.
Szelcz Hermína szakácsné Verbász.
Török Kata szobaleány Keblin.
Jovicsics Szvetozár cipész Neradin.

Krausz János szolga Kurt.
Haber József kereskedő Bécs.
Csany Andrásné magánzó Szt.-Tamás.
Manojlovics Milán kereskedő Szt.-Tamás.
Prodanovics Boldizsár kereskedő Szt.-Tamás.
Lakusicza tanár Szt.-Tamás.
Hacsek Károly mázaló Szabadka.
Steiner Adolf kereskedő Torzsa.
Morberger Adolf fényképész Torzsa.
Bányai Péter földbirtokos Feketehegy.
Löbl Márkus magánzó Ujvidék.
Szecevcics Anna szobaleány Sz.-Miklós.
Spitzezer Lujza szobaleány Szeged.
Kohn László kereskedő Feketehegy.

Teve szálloda:

Titelski Milán vendéglős Zimony.
Stefanovics Mária magánzó Vasa.
Pogas Lajos tanító Mártonos.
Hauszer Lajos vendéglős Torzsa.
Sindler Antal jegyző Nádaly.
Sterln Mór kereskedő Ó-Kér.
Horváth Béla ügyvéd Ó-Beese.
Kelner Adolf kereskedő Titel.
Grubi Jakab utazó Petrovács.
Matics Milán gépész Mohol.
Schib Márton felügyelő Szepesvár.
Dubics János vendéglős Daruvár.
Kerekes István pincézér Zágráb.
Klein Jakab kereskedő Szilbás.
Dimics Jánosné szobaleány Belgrád.

Vizállás.

	június 20.	június 19.	június 20.	június 19.
	m ó t e r		m ó t e r	
Duna: Pozsony	3.24	3.40	Tisza: M.-Sziget	1.16 1.20
Komárom	4.02	4.15	Tekeháza	1.30 1.50
Budapest	3.88	3.77	V.-Namény	6.50 6.82
Mohács	4.37	4.20	Tokaj	5.70 5.46
Ujvidék	3.33	3.28	Szolnok	4.96 4.60
Pancsova	2.90	2.80	Csongrád	4.66 4.40
Orsova	3.20	3.11	Szeged	0.00 4.36
			T.-Beese	3.14 3.90
			Titel	3.53 3.44

Piaczi ártáblázat

1894-dik évi június hó 20—23-ig.

Mérték vagy súly	Az áruk neve	Súly hecto- literkint	Ára oszt. ér- tékben		
			frt.	kr.	
100 kilogramm	Buza	legjobb	78	6	80
			középszerű	76	6
	Kétszeres	legjobb	70	—	—
			középszerű	—	—
	Rozs	legjobb	—	—	—
			középszerű	—	—
	Árpa	legjobb	68	4	30
			középszerű	—	—
	Zab	legjobb	—	—	—
			középszerű	44	6

Kukoricza: 100 kilogr. . . . 68 frt 4.90

Első cs. és kir. szab. Duna-Gözhajózási társaság.

Menetrendje a postahajóknak

Érvényes 1894. évi május hó 1-től

Ujvidékről, Zalankemény és Titelre:

Naponta 6¹/₄ órakor délután (első menet május 1-én.)

Ujvidékről, Zimony, Belgrád, Orsovára:

Naponta 6¹/₄ órakor délután (első menet május 1-én.)

Ujvidékről, a tiszai állomásokra:

Vasárnap 6¹/₄ órakor délután (első menet május 1-én.)

Ujvidékről, Budapestre:

Naponta 5 órakor reggel (első menet május 1-én.)

Ujvidék, 1894. május hóban.

Az ügynökség.

Uj vasuti menetrend.

Érvényes 1894. május 1-től.

Budapest k. p. u. — Zimony — Belgrád					
	Keleti expr.	Szem. vonat	Gyors vonat	Szem. vonat	Vegy. vonat
Budapest ind.	1.45	7.35	2.35	4.45	9.20
Szabadka	4.56	1.46	6.17	4.10	5.35
Topolya		2.34	6.50		6.49
Hegyes-Feketeh.		2.56			7.20
Verbász-Kula		3.16	7.21	6.40	7.40
Ujvidék	6.40	4.19	8.13		9.19
Zimony		6.55	9.51		11.58
Belgrád ér.	8.04	7.05	10.—		12.48
minden keddi és pénteki					
Belgrád ind.	7.49	2.25		5.09	8.05
Zimony					
Ujvidék	9.18	6.27		7.47	11.16
Verbász-Kula		8.09	5.09	8.31	12.18
Hegyes-Feketeh.		8.34	5.45	9.—	12.36
Topolya		9.12	6.43		1.—
Szabadka	10.57	11.26	5.05	9.46	2.20
Budapest ér.	2.02	7.—	10.15	1.—	7.35

JEGYZET: A vastag számmal megjegyzet órák éjjeli megérkezést jelentenek, és pedig este 5.59 perctől fogva reggel 5.59 perczig.

2415 sz. Arverési hirdetmény.

Az ujvidéki kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Horváth Károly végrehajthatónak Szofronin Bozsa és tsa végrehajtást szenvedő elleni 56 frt 75 kr. tőkekövetelés és jkai iránti végrehajtási ügyében az uj-

vidéki kir. törvényszék területén lévő D.-Sz.-lván község 341. sz. tjkvben A. I. alatt foglalt (642—643) hrsz. 324. öi. sz. házra az árverést 450 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1894. évi augusztus hó 19-ik napján d. u. 3 órakor D.-Sz.-lván község házában** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 45 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ujvidéken, 1894. évi május hó 4-ik napján.

Az ujvidéki kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Perczel, kir. tszéki bíró.

2416 sz. Arverési hirdetmény.

Az ujvidéki kir. törvényszék mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy Firniczer József végrehajthatónak Firniczer Keresztély végrehajtást szenvedő elleni

26 frt 25 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az ujvidéki kir. törvényszék területén lévő Uj-Soóve község 728 sz. tjkvben fekvő a A. I. alatti 231 hrszamu 219 öi. sz. házra az árverést 400 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1894. évi augusztus hó 19-ik napján d. u. 3 órakor Uj-Soóve község házában** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 24. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ujvidéken 1894 évi május hó 4-ik napján.

Az ujvidéki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Perczel, kir. tszéki bíró.

Alapított 1888-ban.

Zongora gyár és raktár

Dehmal Károly

BUDAPEST, IV. ker.

KÁROLY KÖRUT 20. SZÁM.

Több évi működésem folytán, az elsőgyárakban Bécs, Prága, Berlin, Hamburgban stb., azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nemcsak jó, de kiváló hangszereket készítek melyek a legelső tanárok és szakemberek által olyanoknak ismertettek el.

Az összes hangszerek a legújabb szerkezettel érzőntésű kerettel legfinomabb elefántesont-billentyűkkel ép oly elegánsan, mint gondossággal csakis állott fából állítatnak elő; ennek folytán tartóssággért és kiváló hangtartásért 5 évi jótállás vállalatik.

Raktár csakis legkiválóbb gyártmányu zongoráknak 300 frttól és pianók 270 frttól feljebb.

Raktára az összes Zongora alkatrészeknek Károly körut 20. szám. 3—10

Fizetése képtelen kereskedők és iparosok

ugy újabb, mint régibb
csődeinek lebonyolítását
a legelőnyösebb feltételek mellett elvállalja

ROTT MÓR

Liebig F. bécsi cég volt utazója

V. Nagy Korona-utca 14.

AZURIN

(CRYSTALL-PATENT.)

A leghibosabb és leghatékonyabb ellen-szeréül a peronosporának az azurin, mit nálam lehet kapni.

Ezen kívül ajánlhatom a t. vevőközönségnek ásványviz raktáramat, amelyben giesshübl, rohítsi, mohai, seltersi, Luhi-Margit-féle, Salvator, Karlsbadi, parádi, buziási, préblai, koritniczai, roncoigni, Guber- és Levico-féle stb. stb. vizek a legolcsóbb áron mindig friss töltésben kaphatók.

Wagner Testvérek

fűszer-, anyag-,
festékárú és csemege kereskedésében
Ujvidéken.

MAGYARORSZÁG.

TELJESEN FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: HOLLÓ LAJOS dr., orsz. képviselő.

REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításai az összes lapokat megelőzi.

A Magyarországból a közönség már korán reggel olvashatja az országgyűlés tárgyalásait kimerítő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket, kimerítő tőzsdei tudósításokat stb. stb.

A Magyarország eddig is tanujelét adta, hogy férfias bátorsággal küzd az ország függetlenségéért és önállóságáért, és szembe száll minden korrupcióval és közéletünket minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.

A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánérdektől, senkinek alárendelve nincs, s így álláspontját nyíltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.

A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s így mint a nyilvánosság és a közérdek organuma folytonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A „Magyarország“ előfizetési ára:

Szerkesztőség:

VIII. ker.,

F'hg Sándor-u.

2. sz.

Egész évre 14 frt — kr.

Félévre 7 frt — kr.

Negyedévre 3 frt 50 kr.

Egy hónapra 1 frt 20 kr.

Kiadóhivatal:

IV. ker.,

Rostély-utca

2. sz.

V-ik ÉVFOLYAM.

A HÉT

V-ik ÉVFOLYAM.

POLITIKAI ÉS IRODALMI KÖZLÖNY.

Szerkeszti és kiadja: KISS JÓZSEF.

Azok a gyönyörűen nyomtatott kötelek, melyek A HÉT-ből eddig megjelentek, szám szerint IX-en, fényes tanúságot tehetnek a magyar ízlésről és magyar szellemről. Ha nyugoteurópai ember, angol vagy francia olvashatná, meglepetten kláltana fel: „Hisz ezek is ott vannak már, ahol mi; nincs különös okunk a mi eszprítünkkel kérkednünk. Lám a Tziganok országában nemcsak hegedűm tudnak muzsikálni, de egyebekhez is értenek.“ Fájdalom, az angolok és francziák, akik nagyon sokan vannak, nem olvasák a mi lapunkat. Annál inkább kötelessége szűkebb körű intelligenciánknak, hogy tudomást vegyen A HÉT-ről, mely évek óta a maga előkelő művészi formájában, a pártok fölött álló objectivitással hozzászól közéletünk minden kérdéséhez és a változó idők és áramlatok hangulatainak hűséges visszatükrözője.

Politika, társadalmi problémák és jelenségek, irodalmi kritika, színház, művészet, szépirodalom és mindaz, ami a modern ember szellemét betölti és idegeit izgatja, érdekes foglalatját képezi ezen lapoknak; írói a régibb és legfiatalabb generáció színejavából valólok és actualitás tekintetében A HÉT a maga nemében páratlanul áll a continens összes hetilapjai közt.

A HÉT hetenként egyszer, **vasárnap** jelenik meg díszes borítékban, borítékán fényes kivitelű arcképekkel, leginkább olyanokkal, melyeket a hét eseményei fölszínre vetettek.

A HÉT előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

☛ Mutatványokat ingyen és bérmentve küld.

A HÉT szerkesztősége és kiadóhivatala,

Budapest, VII., Erzsébet-körut 6. sz.